

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

07.01.2021. Nr. 1.7-2/16

Uz 08.12.2020. Nr.1.2.-8/1687

Daugavpils pilsētas domei

*Par SIA „Daugavpils bērnu veselības centrs”
līdzdalības izvērtējumu*

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi Daugavpils pilsētas domes (turpmāk – DPD) iesniegumu par līdzdalības izvērtējumu SIA “Daugavpils bērnu veselības centrs” (turpmāk – DBVC) (turpmāk – Izvērtējums).

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88.panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, kā arī konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem.

Pašvaldība ir veikusi VPIL 88.panta otrajā daļā paredzēto rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, saņemot viedokli no biedrības “Latvijas Ārstu biedrība” (turpmāk – LĀB) un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (turpmāk – LTRK).

Saskaņā ar DPD iesniegto Izvērtējumu par līdzdalības saglabāšanu DBVC, konstatējams, ka DBVC mērķis ir nodrošināt ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu attīstību, pamatojoties uz efektīvu valsts finanšu līdzekļu pārvaldīšanu, attīstīt kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu. DBVC sniedz veselības aprūpes pakalpojumus bērniem un ir vienīgā specializētā bērnu ambulatorā veselības aprūpes iestāde Latgales reģionā. Saskaņā ar Izvērtējumā minēto 83 % no visiem apmeklētājiem ir pacienti no Daugavpils un 17 % no pārējiem Latvijas novadiem vai ārzemēm. DPB ir 100 % daļas DBVC.

Saskaņā ar Izvērtējumā norādīto DBVC veic primārās un sekundārās ambulatorās aprūpes pakalpojumus bērniem ar valsts finansējumu, kā arī par maksu. Pamatojoties uz līgumu par primāro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, DBVC nodrošina dežūrārsta pakalpojumus un veselības aprūpes pakalpojumus medicīnas un rehabilitācijas jomās mājās. Savukārt, pamatojoties uz līgumu par sekundāro ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, DBVC nodrošina tādas pakalpojumu programmas kā ultrasonogrāfija, rentgenoloģija, sirds funkcionālie izmeklējumi, endoskopija, elektrokardiogrāfija, rehabilitācija, fizikālā medicīna, dienas stacionāra pakalpojumi, hronisku obstruktīvu plaušu slimību kabineta pakalpojumi, ārstu speciālistu pakalpojumi (bērnu pulmanoloģijā, bērnu ķirurgijā, ginekoloģijā, bērnu neiroloģijā, otolaringoloģijā, dermatoloģijā, bērnu alergoloģijā,

neonatalogijā, infektoloģijā), vakcinācijas kabineta pakalpojumi.

DPD Izvērtējumā norādījusi, ka DBVC darbība atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punktam, jo DBVC piedāvā plaša profila ārstniecības pakalpojumus, tai skaitā arī tādos pakalpojumus, kuri pilsētas administratīvajā teritorijā bērniem ir pieejami tikai DBVC: bērnu alergologs, bērnu pneimologs, bērnu kardiologs, bērnu ķirurgs, bērnu neirologs, neonatologs, ultrasonogrāfija un neurosonogrāfija zīdaiņiem, ehokardiogrāfija un elektrokardiogrāfija bērniem, audiologopēds, dienas stacionārs bērniem un bērniem nodrošināta dežūrārsta pakalpojumu pieejamība. DPD Izvērtējumā minējusi, ka uzskata, ka DBVC darbība atbilst arī VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam, jo tā sniegtie pakalpojumi vērtējami kā stratēģiski svarīgi gan pilsētas un reģiona līmenī, gan valstiski.

LĀB savā sniegtajā viedoklī par DPD iesaisti DBVC minējusi, ka veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana iedzīvotājiem ir viena no pašvaldības funkcijām, līdz ar to pašvaldības dalība DBVC ir veids kā piedalīties šīs funkcijas nodrošināšanā.

LTRK savukārt savā viedoklī minējusi, ka uzskata, ka privātajā sektorā ir pietiekams privāto pakalpojumu sniedzēju skaits, kas spēj nodrošināt kapitālsabiedrības piedāvātos veselības aprūpes pakalpojumus. Ņemot vērā pašvaldības Izvērtējumā norādīto informāciju, kā arī pašvaldības lomu efektīvā veselības aprūpes sistēmā un pakalpojumu pieejamības veicināšanā, piemēram, vienmērīga teritoriālā pārklājuma radīšanā, KP atzīst, ka kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek sniegti pakalpojumi, kas ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem.

Vienlaikus, kā jau to KP ir atzinusi iepriekš, arī stratēģiski svarīgus pakalpojumus noteiktos gadījumos ir iespējams sniegt arī privātajiem tirgus dalībniekiem, līdz ar to publiskajām personām ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet ir arī nepieciešams veikt tirgus izpēti, tādējādi pamatojot iespējamās tirgus nepilnības pastāvēšanu konkrētajā pakalpojumu tirgū, proti, situāciju, kad pieprasījums pēc noteikta pakalpojuma ir lielāks nekā esošais piedāvājums.

Izskatāmajā gadījumā, ņemot vērā kapitālsabiedrības sniegto pakalpojumu raksturu, proti, ka kapitālsabiedrības pakalpojumi tiek sniegti tieši bērniem, to, ka saskaņā ar pašvaldības sniegto informāciju ārstniecības pakalpojumi bērniem nav aizstājami ar vispārējās ārstniecības iestādēs sniegtajiem ārstniecības pakalpojumiem (kas saistīts, piemēram, ar to, ka ārstniecības pakalpojumus bērniem sniedz ārstniecības personāls, kurš ir specializējies tieši konkrēto pakalpojumu sniegšanai bērniem), kā arī to, ka pašvaldībā, t.sk. tuvākajā reģionā, nav citu tirgus dalībnieku, kuri sniegtu konkrētos pakalpojumus, KP secina, ka pirmšķietami ir konstatējama arī iespējama tirgus nepilnība.

Minēto KP secinājumu nemaina LTRK paustais viedoklis, ņemot vērā, ka izskatāmajā gadījumā runa ir par atsevišķu konkrētā tirgus segmentu jeb primārajiem un sekundārajiem veselības aprūpes pakalpojumiem bērniem, kurā, saskaņā ar KP rīcībā esošo informāciju, visticamāk pastāv tirgus nepilnība pašvaldības un tuvākā reģiona teritorijā.

Līdz ar to LTRK viedoklī paustais apgalvojums ir daļēji attiecināms, jo ļoti būtiski ir ņemt vērā DBVC vienkopus nodrošināto plašo ārstniecības pakalpojumu klāstu bērniem, kas pilsētas administratīvajā teritorijā un tai tuvākajā apkārtnē ir pieejami tikai DBVC.

Ievērojot minēto, KP uzskata, ka DBVC sniegtie pakalpojumi atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 1. un 2.punktam un KP nav iebildumu pret DPD līdzdalības saglabāšanu DBVC.

Vienlaikus KP aicina pašvaldību un kapitālsabiedrību patstāvīgi regulāri veikt konkurences neitralitātes risku novērtējumu¹, konsultējoties ar komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem (t.sk. pašiem komersantiem), tādējādi novērtējumā gūstot vispilnīgāko un visaptverošāko informāciju. KP norāda, ka minētais konkurences neitralitātes pārkāpumu risku novērtējums ir atzīstams par būtisku ekonomiskā izvērtējuma sastāvdaļu, ar kura palīdzību publiskai personai ir iespējams ne tikai identificēt iespējamās konkurences

¹ Sīkāka informācija pieejama Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijās. Pieejamas: https://ej.uz/konkurences_neitralitate

neitralitātes pārkāpumu riskus, bet arī tos novērst.

Ar cieņu
priekšsēdētājs

J. Gaiķis